

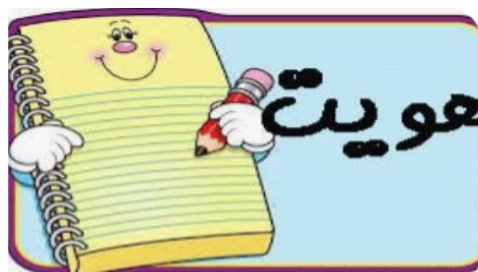

دره خزینه (بلدختر)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۱۸

هویت؛ یعنی احساس و آگاهی و شناخت از خود

آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگی های خود، از جمله تفاوت های انسان با سایر موجودات زنده است و خداوند این امتیاز را به انسان عطا کرده است.

موضوع هویت در واقع همان پاسخ به پرسش کیستی است

هویت

/hoviyyat/

• مترادف: ماهیت، وجود، هستی، تشخیص
• معادل فارسی: شناسه، چبود، چیستی، کیستی، نام و نشان، هستی

جسمانی: جنسیت، قد، وزن، سن، گروه خونی و ...

روانی: صبور بودن، زود رنج بودن، به هنر علاقه داشتن و ...

اجتماعی: نقش فرد بر اساس عقاید و ارزش های جامعه با عضویت در گروه ها

فردی

ابعاد هویت

ویژگی های جسمانی مربوط به بدن و خلقت طبیعت انسان اند و بر خصوصیات روانی اثر می گذارد. برای مثال، بیماری ها یا اختلالات جسمی تأثیر نامطلوبی بر سلامتی روانی انسان دارند.

ویژگی های اخلاقی و روانی، غیر جسمانی اند و بر ویژگی های جسمانی اثر می گذارند. برای مثال، افراد خوش بین و امیدوار نسبت به آدم های بدبین سلامت جسمانی بیشتری دارند.

هویت اجتماعی ما از طریق ارتباط
با جامعه و نقشی که در هر گروه
برعهده می گیریم، شکل می گیرد.

هویت اجتماعی

ما با عضویت در خانواده، فرزند به حساب می آییم، با عضویت در مدرسه دانش آموز هستیم و با

عضویت در جامعه ایران، ایرانی محسوب می شویم.

وقتی خود را عضو یک گروهی معرفی می کنیم، در واقع به هویت اجتماعی خود اشاره کرده ایم.

برخی از ویژگی های هویتی ما قابل تغییرند و برخی قابل تغییر نیستند.

مثلا سن و تاریخ تولد و مکان تولد قابل تغییر نیستند؛ ولی نام و نام خانوادگی یا وزن و شغل قابل تغییرند. ما نسبت به ویژگی هایی که قابل تغییرند و می توانیم در انتخاب آنها نقش داشته باشیم، مسئول هستیم.

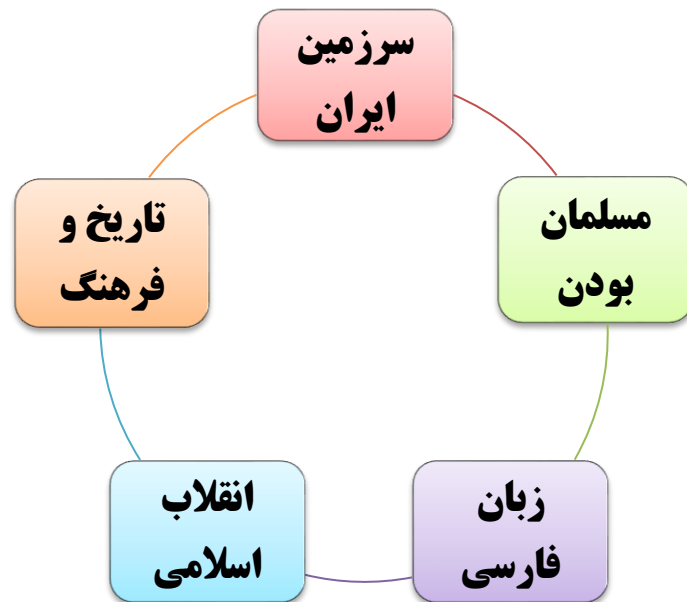
یکی از مراتب هویت
اجتماعی، هویت ملی
است که به یک ملت
مربوط می شود.

ملت، جمعیتی است که در قلمرو یک سرزمین مشخص مستقر شده و دارای اشتراکات تاریخی، زبانی، مذهبی، اقتصادی و آرمان های مشترک است.

ویژگی های
مشترک جامعه
ایرانی

۱. سرزمین ایران

سرزمین یا وطن ارزشی متفاوت با سایر مکان ها دارد و احساس خاصی در مردمان خود به وجود می آورد به طوری که تا پای جان از آن دفاع می کنند.

در متون کهن ایران باستان، از سرزمین ما به **ایران شهر و ایران زمین** یاد شده است.

۲. مسلمان بودن

بیش از **۹۸ درصد** مردم ایران **مسلمان** اند. فرهنگ مردم ما بر اساس **دین اسلام** است و عقاید و ارزش ها و حتی نظام سیاسی و قوانین امروز ما از دین **اسلام** نشئت می گیرد.

۳. تاریخ و فرهنگ

ایران جایگاه تمدن های ریشه دار تاریخی بوده است و پس از ورود اسلام به ایران، عقاید و ارزش های اسلامی سبب دگرگونی بزرگی در فرهنگ ایرانیان شد. ایرانیان با بهره گیری از تعالیم اسلام در شکوفایی و گسترش تمدن اسلامی نقش مهمی ایفا کردند.

شهید مطهری:
ایرانیان از دین اسلام نیرو و حیات گرفتند و هم نیرو و حیات خود را صرف خدمت به آن کردند.

۴. زبان فارسی

زبان و خط مشترک است که با آن میراث فرهنگی آموخته می شود و انتقال می یابد. **زبان فارسی** ریشه در تمدن **ایران باستان** دارد؛ اما در دوران پس از اسلام نیز تداوم یافت به طوری که باید زبان فارسی را زبان دوم جهان اسلام دانست.

زبان فارسی عامل وحدت اقوام ایرانی است.

۵. انقلاب اسلامی

در انقلاب اسلامی، مردم ایران به جای دنباله روی از فرهنگ بیگانگان به فرهنگ و هویت اسلامی خود بازگشتند و با بهره گیری از ارزش های دینی خود، خواستار استقلال، آزادی و جامعه ای اسلامی شدند. امروزه آرمان های انقلاب اسلامی الهام بخش مسلمانان جهان است.

امت اسلامی جمعیت بزرگی است که میان آن ها با مرزهای جغرافیایی و سیاسی، فاصله نمی افتد.

افراد یک امت، با انسجام، اتحاد، همدلی و همکاری، یک پیکره واحد را تشکیل می دهند.

امت اسلامی در کشورهای مختلف، باید در مواجهه با دشمن مشترکشان؛ یعنی استکبار جهانی، رقابت ها و اختلافات را کنار گذارد و با یکدیگر متحد باشند.

پاسخ فعالیت ها

۱. به عهده دانش آموز

۲. به نظر شما مهاجرت از جامعه ای به جامعه دیگر، در تغییر هویت اجتماعی افراد چه تأثیری می تواند داشته باشد؟ نحوه پوشش فرد یا گروه و تأثیر متقابل آن ها بر هم، میزان یا علاقه به مطالعه فرد یا گروه و تأثیر متقابل آن ها بر هم، تعلق جمعی یا فردی به حفظ محیط زیست و تأثیر متقابل آن ها بر هم.

۳. چرا شناخت هویت خود و ویژگی های آن اهمیت دارد؟ زیرا هر چه شناخت بهتری از هویت خود داشته باشیم، به خودباوری و اعتماد به نفس بیشتری دست خواهیم یافت و می توانیم درون و ذهن خود را به درستی کشف کنیم.

۴. به نظر شما ما چه مسؤلیتی نسبت به ویژگی های هویتی قابل تغییر و انتخاب شدنی خود داریم؟ ما باید آن ها را مطابق ارزش ها و عقاید مطلوب حاکم بر جامعه پرورش دهیم.

چگونه می توانیم به بهترین شکل از عهده این مسؤلیت بر آییم؟ با آموختن و شناختن صحیح ارزش های مثبت و داشتن اراده و پشتکار؛ زیرا افراد بر اساس ارزش هایی که به آن ها معتقدند رفتار و عمل می کنند.

۵. با نوشتن نامه به یک دوست فرضی خارجی یا طراحی یک پوستر، ویژگی های هویت ایرانی را به مردم کشورهای دیگر معرفی کنید. در این نامه فرضی به ویژگی هایی مانند: سرزمین، دین و اعتقادات، تاریخ، زبان و فرهنگ و ... اشاره شود.